

HARJUMAA MAAVARADE TEEMAPLANEERING

Lähteseisukohtade ja mõjude hindamise väljatöötamise kavatsuse (VTK), sh KSH tutvustav arutelu

PROTOKOLL

Loo alevik, Jõelähtme vald, 22.02.2023
Algusega kell 18.00

Juhatas: *Triin Lepland, Skepast&Puhkim OÜ (töögrupi juht)*
Protokollis: *Kairi Mänd, Skepast&Puhkim OÜ (planeerija)*

PÄEVAKORD:

1. Teemaplaneeringu (edaspidi TP) eesmärk ja vajadus –
Harry Kuivkaev, Keskkonnaministeerium (KeM), planeeringu tellija
Alan Rood, Rahandusministeerium (RaM), planeeringu tellija
2. TP meetodika – *Erki Vaguri, Inseneribüroo Steiger OÜ (planeeringu konsultant)*
3. Mõjude hindamine, sh KSH VTK – *Aide Kaar, Skepast&Puhkim OÜ (KSH juhtekspert)*
4. Küsimused ja avatud arutelu

Küsimused ja arutelu:

1. **Küsimus (Tiia Väik, Jõelähtme Vallavalitsus):** Miks TP ei käsitle aluskorra ehituskivi? Kas kõik maa-alad planeeritakse kaevandusaladele?

Vastus (KeM): Lähitulevikus ei ole riigil perspektiivi Maardu aluskorra ehituskivi kaevandamiseks. Maardlat ei ole kasutusele võetud, kuna sealne aluskorra ehituskivi on madala kvaliteediga ja selle kaevandamine ei ole majanduslikult otstarbekas. Paldiski pumphüdroelektrijaama (PHEJ) tõttu käsitletakse aluskorra ehituskivi TP-s informatiivsena võimaliku alternatiivse materjalina. Täna ei ole aga selge, kuidas Paldiskis aluskorra ehituskivi täpselt kätte saadakse ja mida sellega tehakse. Tegemist on eraprojektiga, mistõttu riik ei saa tänases õigusruumis öelda, mida PHEJ rajamise käigus välja kaevatud kivimiga tehakse.

2. **Küsimus (Tiia Väik):** Miks Maa-amet takistab tiheasustusalal DP kehtestamist, viidates maavara ligipääsule. Kuidas Jõelähtme valla inimesi kaitstakse ulatuslike piirangute eest? Kogu planeerimise protsessiga seatakse kinnistutele suured piirangud. Mis eesmärgil maksta kõrget elamumaa maamaksu, kui kaevandusega pannakse peale piirangud?

Vastus (KeM): Koostöö Maa-ametiga selles osas toimub, et millistele alustele on mõistlik edaspidi planeeringute kooskõlastamisel tugineda. TP eesmärk on välja töötada selgemad suunised,

millistel aladel on otstarbekas piiranguid hoida ja millistelt aladelt need ära võtta. Maa-maksu küsimus ei ole TP ülesanne.

3. **Küsimus (Tiia Välk):** Kas Riigikontrolli aruandega (*Ehitusmaavaradega varustamise kindlus, Riigikontrolli aruanne Riigikogule 22.11.2022*) arvestatakse TP koostamisel?

Vastus (KeM): Ja, arvestatakse.

4. **Küsimus (Art Kuum, Jõelähtme Vallavalitsus):** Kuivõrd täpsustab TP täna kehtivaid piiranguid. Kas TP tulemusel võivad mõned alad ka piirangutest vabaneda? Näiteks Maardu graniidimaardla toob kaasa olulisi maakasutuslikke piiranguid.

Vastus (konsultant): TP raames läbi viidav kategoriseerimine aitab täpsustada erinevate maa-alade kitsenduste otstarbekust. Samamoodi annab TP selgema arusaama, kui suur on ühiskonna vajadus maavarade järele ja kas on vajadus leevendada kitsendusi täiendavate kaevandusvõimaluste leidmiseks.

Vastus (KeM): Tänapäevane õigusruum ei võimalda olemasolevaid piiranguid maha võtta. Paralleelselt TP koostamisega on algatatud ka uue Maapõuaseaduse välja töötamine. Nii TP kui uue seaduse koostamise raames hinnatakse üle piirangute sisu ja korrastatakse maavarade statistikat. Hetkel on maavarade statistikas ka alad, kus ei ole tegelikult võimalik kaevandada. TP annab suunised õigusruumi muutmiseks. Oluline on ka pikaajaline vaade, kaevandusaladele prioriteetide seadmine ja karjääride korrastamise suunamine. Koostöös kõikide osapooltega saab TP anda suuniseid nõu soovitavate praktikad karjääride korrastamiseks. TP aitab laiemalt kaasa riigi ja kohalike omavalitsuste vahelisele dialoogile kaevandustegevuse suunamiseks.

5. **Küsimus (Tiia Välk):** Kas TP toob Jõelähtme valda uusi piiranguid.

Vastus (KeM): Tänapäevase planeeringu etapis ei saa veel öelda, kas ja milliseid piiranguid võib juurde tulla. Kuna Jõelähtme vallas on hea kvaliteediga ehitusmaavarad, siis ilmselt määratakse läbi TP ka uusi perspektiivseid kaevandusalasid. TP saab anda ka suuniseid vahekasutuse rakendamiseks.

Vastus (konsultant): TP saab anda soovitusi täna kehtiva regulatsiooni muutmiseks kaevandustegevuse suunamisel. Oluline on tähelepanu pöörata ka maakasutuse planeerimisel puhveralade säilitamisele kaevandusalade ja elamualade vahel.

6. **Küsimus (Väino Haab, Jõelähtme Vallavolikogu):** Kas riik teostab ise geoloogilisi uuringuid? Kui riik teostaks uuringuid, siis oleks ka kohalikel omavalitsustel vähem hirne.

Vastus (KeM): Harjumaa osas on olemas hea ülevaade maavarade paiknemisest. Geoloogia Teenistusega koostöös vaadatakse TP raames teatud alad üle. TP raames ei teostata aga uuringuid

sellises detailsuses, mis võimaldaksid uusi maavarasid arvele võtta. Täna õigusruumis teostavad geoloogilisi uuringuid valdavalt eraettevõtted.

Vastus (konsultant): Täna on kaevandustegevuse loogika selline, et kes viib läbi uuringud, sellel on ka eelisõigus kaevandada. TP aitab suunata kaevandustegevust, kus on mõistlik ja vajalik esmajärjekorras kaevandada.

7. **Küsimus (Tiia Väik):** Kuidas TP käsitleb alternatiivseid kaevandamisvõimalusi? Näiteks on võimalik kaevandada ehitusmaavara maanteede ehitamisel süvendisse.

Vastus (konsultant): Kaevandustegevust ei ole teede osas varasemalt planeeritud.

Vastus (KeM): TP käsitleb alternatiivseid kaevandamisvõimalusi informatiivsena. TP lahenduses ei saa me öelda, et millise konkreetse tee alt tuleks maavara välja kaevandada. TP saab anda üldised suunised, kuidas seda teemat tulevikus reguleerida.

Haiju maakonna maavarade teemaplaneering

Loo koost

22.02.2023

algas kell 18

osaljad:

Rahandusministeerium

1. Alau Rood
 2. Väino Laab
 3. SEPP TOIVO
 4. VEIKI VISNAPUU
 5. AVE VISNAPUU
 6. ART KUUM
 7. Tiia Volk
 8. PAAVO PENT
 9. ERKI VAGURI SKEPAST
 10. KAIRI MAND SKEPAST
 11. TRIIN LEPLAND SKEPAST/PUHKIM OÜ
 12. Aida Kaar - -
 13. Andrus Stimmer Limestone factories of Estonia
 14. Kuldar Ünnaru
-